

آ.آر اد حاجی‌آقایی

رود دیرنگام روسیه به منازعات خاورمیانه پرسش‌های فراوانی را فرآوری نقش و موقعیت آتی این کشور و تأثیرگذاری بر معادلات نیروهای داخلی کشورهای منطقه به‌خصوص سوریه و عراق قرار داده است. «سردار عبدالله»، نماینده پارلمان عراق از جنبش «گوران»، ضمن تحلیل وضعیت سیال کنونی، با نگاهی استراتژیک بر این باور است که کشورهای منطقه باید در مقابله با وضعیت آشفته کنونی، «اتحادیه خاورمیانه» تأسیس و سعی کنند مشکلات خود را از طریق این اتحادیه حل‌وفصل کنند.

✎ **آقای سردار عبدالله؛ اشغال «موصل» توسط گروه «داعش» نقطه عطفی در تاریخ عراق تلقی می‌شود.** اشغال این شهر چگونه بر معادلات جهانی و منطقه‌ای تأثیر گذاشته و آرایش جدید عرصه سیاسی خاورمیانه را چگونه تغییر داده است؟

در همان زمانی که داعش موصل را اشغال کرد، گفتم که اگر داعش با چنین سرعتی به سوی سوریه و بندر «عقبه» پیشروی کند، این مسئله برای غرب پیامدهای بسیار دهشتناکی دربر خواهد داشت و می‌تواند تهدیدهای جدی‌ای را نیز برای اسرائیل که متحد غرب است، ایجاد کند. بنا بر همین دلایل بود که جامعه جهانی تهدید را احساس و در مقابله با داعش اعلام آمادگی کرد. از سوی دیگر، پیشرفت‌های داعش که می‌توانست منجر به اشغال «کانال سوئز» و افزایش چشمگیر قیمت نفت تا ۱۵۰ و ۲۰۰ دلار شود، زمینه‌ساز تغییر آرایش قوا در سطح جهانی و منطقه‌ای شد؛ چراکه می‌توانست به بحرانی عظیم در سطح جهانی تبدیل شود. من همان زمان گفتم که جامعه جهانی نمی‌تواند در قبال پیشرفت‌های داعش بی‌توجه بماند و باید با قدرت در مقابله با این گروه مداخله کند، اما تغییر موازنه قوا در سطح داخلی امری موقتی به شمار رفت. اکنون تمام گروه‌های عراقی ناچارند در جنگ و مقابله با داعش، همکاری کنند.

✎ **وضعیت کنونی جنگ در عراق و سوریه را باید بر مبنای نظام تک‌قطبی تحلیل کرد یا آنکه گروهی می‌خواستند نظم پیشین در دوران جنگ سرد را احیا کنند؟**

وضعیت کنونی فرازونشیب‌های زیادی دارد. یعنی از زمان فروپاشی دیوار برلین، معادلات تغییر کرده و تاکنون نیز تنش‌های آن پایان نیافته است. نظم نوین جهانی هنوز برقرار نشده است و تا زمانی که این نظم جدید برقرار نشود، بی‌ثباتی همچنان ادامه دارد. هرچند در برهه‌ای، جهان شاهد نظامی تک‌قطبی به رهبری آمریکا بود، اما اکنون نظام تک‌قطبی تصویری بیش نیست. اکنون باید دید اوضاع کنونی به چه سمتی پیش می‌رود. اوضاع تثبیت خواهد شد اما چگونه؟ ما نمی‌دانیم. جنگ سوریه، رقابت و تنش بین قدرت‌های بزرگ منطقه‌ای است که در بحران‌های بین عراق و سوریه بازמוד کرده است. با پایان این بحران، روند رویدادها سمت و سوی دیگری به خود خواهد گرفت و متعاقب آن تخطی از نظامی که ایجاد خواهد شد، چندان آسان نیست.

✎ **به‌نظر شما با ورود روسیه به جنگ سوریه، آرایش طرفین درگیر دچار چه تغییراتی شده است و بازترسیم مرزهای سرزمینی و قدرت در منطقه چه سمت‌وسویی به خود می‌گیرد؟**

پاسخ سؤال شما با نتیجه جنگ کنونی در عراق و سوریه پیوند گسترده‌ای دارد. من دوست دارم این سؤال را از این زاویه تحلیل کنم که آیا این مسئله باعث جنگ تمام‌عیار منطقه‌ای- البته اگر نام آن را جنگ جهانی سوم نگذارم- می‌شود یا نه؟ این نگاه من ناشی از این پیشینه تاریخی است که جنگ‌افروزی به قتل چندانی نیاز ندارد، بلکه نیازمند اندکی حماقت است و این هم ناشی از سرشت تلخ بشری است. در این میان، نکته اساسی این است که کدام‌یک از طرف‌های درگیر توان تحمیل اراده خود را بر دیگری دارد. تا زمانی که روس‌ها وارد میدان نشده بودند، موازنه قوا بین ایران و عربستان سعودی که از نیروهای تعیین‌کننده در منطقه به شمار می‌روند، از اهمیت فراوان‌تری برخوردار بود. اما با ورود روسیه، برخی بر این باورند که احتمال دارد خاورمیانه مانند اروپا وارد جنگی طولانی شود.

✎ **چه تغییری؟**

بعد از توافق ۵+۱ وارد مرحله نوینی شده‌ایم که معادلات منطقه‌ای را نیز تغییر داده است. بخشی از گروه‌های مخالف ایران در منطقه، منتظر انتخابات سال آینده آمریکا و پیامدهای انتخاب رئیس‌جمهوری این کشور هستند. برخی از این کشورهای عربی از هم‌اکنون درصدد مطالعه وضعیت و لابیگری هستند که رئیس‌جمهوری آینده آمریکا با وضعیت کنونی خاورمیانه و نقش قدرت‌مند ایران چگونه برخورد می‌کند، تا آنها نیز تصمیم‌گیری کنند. چنین شرایطی بسیار آشفته و آتومیک بوده و اگر کسی بخواهد در شرایط کنونی پیش‌بینی کند، به «اسطراب» و توسل به «صورفلکی» احتیاج دارد. پیامدهای آتی وضعیت کنونی به نتیجه منازعه بستگی دارد که آیا صلح‌آمیز خواهند بود یا همچنان تنش‌زا؟ تفاهم‌ها چگونه صورت خواهند گرفت؟ روسیه با آمریکا چگونه به تفاهم خواهد رسید؟ آیا آیین دو در اوکراین به تفاهم خواهند رسید یا خیر؟ منازعه کنونی بسیار آشفته‌تر از آنی است که ما پیش‌بینی دقیقی داشته باشیم.

✎ **اکنون کردها در منطقه اقلیم کردستان از ثبات سیاسی نسبی برخوردار هستند. همچنین با وجود اینکه سوریه هنوز در تب‌وتاب منازعه است، کردهای روژآوا در حال تثبیت وضع خود هستند. ورود بازیگر جدیدی به این عرصه، چگونه آشوب خاورمیانه را آرام می‌کند؟**
ببر این باورم که به‌عنوان یک کُرد در منطقه اقلیم کردستان و روژآوا باید با تمامی کشورهای منطقه روابط دوستانه درپیش گیریم. حتی اگر ما کشور کردی در این منطقه ایجاد کنیم، باید کشوری باشد که ثبات و آرامش را به منطقه خاورمیانه بیاورد. اگر مسئله کردها عادلانه حل نشود، تنش‌های بسیار جدی در منطقه روی می‌دهد و در صورت حل عادلانه آن، شکی نیست آرامش به منطقه بازمی‌گردد. ما و کشور‌های دیگر منطقه باید به‌دنبال منافع مشترک و در این راستا از نگاه استراتژیکی نیز برخوردار باشیم.

✎ **بعد از عقب‌نشینی نیروهای آمریکایی از عراق، انتظار می‌رفت اوضاع امنیتی عراق با حمایت کشورهای منطقه‌ای و ورود عبادی به قدرت، به آرامش نسبی برسد. اما نتنها شاهد بهبود، بلکه شاهد وخامت آن نیز بود‌ه‌ایم. چرا؟**
این انتظار که با خروج نیروهای آمریکایی از عراق، اوضاع امنیتی این کشور بهبود یابد، توهمی بیش نبود. تنها عده‌ای از گروه‌ها روی آن مانور دادند. در آن دوره من بر این باور بودم که عقب‌نشینی نیروهای آمریکایی از عراق، صرفاً حرکتی انتخاباتی از سوی اوپاما به‌منظور ترسیم چهره در صحنه انتخاباتی آمریکاست. نتیجه سیاست‌های خارجی اوپاما در منطقه چندان ضعیف بوده است که این کشور در انقلابات عربی که از سال ۲۰۱۱ شروع شدند، نقش بسیار کم‌رنگ و انفعالی داشته است. طبیعتاً در چنین شرایطی، روسیه مجدداً به یک ابرقدرت جدید در منطقه تبدیل نمی‌شود. من در همان زمان به‌عنوان یک شهروند کرد و عراقی و نماینده پارلمان، بر این باور بودم

نماینده پارلمان عراق در گفت‌وگو با «شرق»:

اوضاع آشفته خاورمیانه رانمی‌توان پیش‌بینی کرد

که عقب‌نشینی آمریکا از عراق، این کشور را دچار مشکلات جدی خواهد کرد. فاصله بین عقب‌نشینی نیروهای آمریکایی و حمله داعش به عراق مدت زیادی نبود. در این مدت بدترین شرایط امنیتی و سیاسی در عراق حاکم بود. ✎ **دراین‌میان مرجعیت شیعی چه نقشی را در کاهش ناآرامی‌های عراق داشته است؟**

مرجعیت دیری است که در عراق ایفای نقش می‌کند و از بعد از فروپاشی رژیم صدام، نقش مثبت بسیار خوبی داشته است. انتخابات در عراق براساس درخواست و فشار مرجعیت انجام گرفت. هرچند آنان سعی می‌کنند در امور سیاسی دخالت نکنند، در برهه‌های حساس اعمال نظر کرده‌اند و درنهایت این حضور به نفع مردم عراق تمام شده است. از طرف دیگر، تمامی گروه‌های عراقی درک کرده‌اند که مرجعیت نگاه قومی و فرقه‌گرایانه ندارد. به همین علت کردها، سنی‌ها و اقلیت‌های دینی دیگر نیز در عراق به مرجعیت توسل می‌جویند. از این‌رو مرجعیت تاکنون توازن را حفظ کرده و به‌عنوان مرجعیت تمام‌عراقی‌ها، رفتار و نقش مهمی را در حل منازعات سیاسی ایفا کرده است. حتی در سال ۲۰۱۳ در مقابله با کسانی که ائتلاف کرد-شیعی را نگوشت می‌کردند، به نخست‌وزیر «نوری المالکی» گفتم این ائتلاف حاصل منافع مشترک طرفین و حافظ این ائتلاف نیز مرجعیت شیعی بوده و در تمام مشکلات پیش‌آمده بین ما و شما، مرجعیت از خواسته‌های ما پشتیبانی کرده است. بعد از حمله داعش و رویدادهای اخیر نیز مرجعیت همواره حافظ دموکراسی و قانون اساسی عراق بوده است.

✎ **قرار دادهای نفتی بین اقلیم کردستان و ترکیه چه تأثیری بر روابط استراتژیک آنکارا-بغداد و آنکارا-برلین خواهد گذاشت؟**

عادت کرده‌ام به افق‌های پیش‌روی تحولات بنگرم. این مسائل برخاسته از شرایط ناپایدار بین‌المللی است، چراکه یک نظم جهانی و منطقه‌ای تثبیت‌شده در برهه کنونی وجود ندارد. بر این باورم تمامی این کشور‌ها از این قرار داده‌ها در راستای تحکیم منافع خود استفاده می‌کنند و هرکدام از طرفین از ترکیه و عراق گرفته تا حکومت اقلیم کردستان، به‌دنبال تثبیت موقعیت خود هستند. نگاه من به این موضوع، نگاهی کلان و استراتژیک است. با وجود تداوم مشکلات منطقه‌ای در خاورمیانه با گذار از این مرحله انتقالی دوران «جنگ سرد» و «نظم نوینی» که هنوز نیز تثبیت نشده و انتقالی است، بر این باورم که شرایط تثبیت خواهد شد، چراکه هنوز بقا و تداوم نقشه سایکس-پیکو در خاورمیانه مشخص نشده است. دراین‌میان باورم خوب و پیش‌بینی دقیق هر کدام از قدرت‌ها در این وضع تثبیت‌ناشده، تضمین‌کننده بقای قدرت‌ها و کشورهای منطقه بوده و در بازترسیم مجدد نقشه خاورمیانه سهم خواهد داشت.

✎ **ورود روسیه چه تأثیری بر منازعات درون‌گروهی در عراق و سوریه خواهد گذاشت؟**

این امر به چگونگی ورود روسیه به منطقه بستگی دارد. روسیه نیز مانند دیگر کشور‌ها، برای حفظ منافع ملی خود اقدام کرده است و این امر نیز تا جایی‌که منافع کشورهای دیگر را به خطر نیندازد، امری پذیرفتنی است. من امیدوارم نقش روسیه و ورود این کشور به عرصه منازعات خاورمیانه بتواند مشکلاتی را که از زمان قرارداد «سایکس - پیکو» معلق مانده بود را حل کند و مشکلات کردها یا دیگر اقلیت‌های مذهبی عراق و سوریه حل شوند. این مسئله نیز نیازمند بازترسیم روابط قدرت بین گروه‌های متوع

وضعیت کنونی فرازونشیب‌های زیادی دارد. یعنی از زمان فروپاشی دیوار برلین، معادلات تغییر کرده و تاکنون نیز تنش‌های آن پایان نیافته است. نظم نوین جهانی هنوز برقرار نشده است و تا زمانی که این نظم جدید برقرار نشود، بی‌ثباتی همچنان ادامه دارد. هرچند در برهه‌ای، جهان شاهد نظامی تک‌قطبی به رهبری آمریکا بود، اما اکنون نظام تک‌قطبی تصویری بیش نیست

جهان

یادداشت

چراامیرکویت به‌مسکوفت

«شیخ صباح الاحمد الجابر»، امیر کویت، در یک دیدار بی‌سابقه به روسیه رفت و با «ولادیمیر پوتین»، رئیس‌جمهور این کشور، دیدار داشت. این دیدار به‌لحاظ زمانی در شرایطی خاص صورت گرفت و همین امر سؤالاتی را برانگیخت. به‌خصوص که نقش روسیه طی ماه‌های گذشته در منطقه پرنگ‌تر شده است. رسانه‌های کویتی می‌گویند تغییرات حاصل‌شده در منطقه ایجاب می‌کرد دولت کویت به‌دنبال متحدی باشد که بتواند برای ایجاد توازن سیاسی، نظامی و اقتصادی در شرایطی که توازن نیروها در منطقه خاورمیانه در حال تغییر است به این کشور کمک کند. «خالد الشراقری»، روزنامه‌نگار امور سیاسی و دیپلماتیک، می‌گوید: دیدار امیر کویت در زمانی مهم و در شرایطی صورت گرفت که مواضع اکثر کشور‌ها حالتی ابهام‌آمیز دارد و منطقه از یک نوع تزلزل و بی‌ثباتی و نزاع‌هایی رنج می‌برد که روسیه می‌تواند در آنها نقش مهمی داشته باشد. شراقری می‌افزاید: «الکسی سولومانتین»، سفیر روسیه در کویت، پیش از این دیدار به‌صراحت گفته بود این یک دیدار رسمی و در پاسخ به دعوت ولادیمیر پوتین‌س خواهد بود. به گفته او، هدف از این دیدار گفت‌وگوهای دوجانبه و بررسی مسائل اساسی منطقه و توسعه همکاری‌ها بین کویت و روسیه است. شراقری یادآور می‌شود که موضع دو کشور کویت و روسیه در قبال ضرورت متوقف‌کردن کشتار‌ها و خون‌ریزی‌ها در سوریه در کوتاه‌ترین زمان ممکن مشابه هم است. این دو کشور معتقدند باید هرچه‌زودتر با مشارکت نمایندگان دولت سوریه و تمام طرف‌های مخالف، روند سیاسی در سوریه شکل بگیرد.

ایجاد توازن

در همین رابطه «علی الفضاله»، پژوهشگر و مفسر اقتصادی، می‌گوید: دلیل رویکرد کویت برای امضای توافقاتی با طرف روسی به‌منظور ایجاد یک توازن اقتصادی و سیاسی بوده است، زیرا از سال ۲۰۱۴ که نقش آمریکا در منطقه کم‌رنگ شده و این کشور به‌منظور تحقق اهداف اقتصادی خود به سمت «اژدهای چین» گرایش پیدا کرده است. به گفته او، از سوی دیگر حضور کنونی روسیه در خاورمیانه بدون اینکه مقاصد و اهدافش روشن باشد، بیانگر وضعیتی مهم بوده و روسیه اهدافش را محقق کند، تغییراتی واقعی در این توازن به وجود می‌آید. ازاین‌رو کویت تلاش کرده است با امضای برخی توافقات سیاسی و اقتصادی امنیت استراتژیک خود را تضمین کند و از سوی دیگر به شورای امنیت برای خود پشتیبانی ملت‌های موجود پایه‌گذاری کنیم. می‌توان امیدوار بود این اتحادیه رفیقی جدی برای اتحادیه‌های مهم جهانی باشد. به روسیه و چین نگاه کنید، چهار پنج سال است که اتحادیه‌ای را به نام «بریکس» تأسیس کرده‌اند. برزیل، هند، آفریقای جنوبی، چین و روسیه در مواجهه با سیاست‌های صندوق بین‌المللی پول (IMF) به تأسیس بانکی دست زده‌اند. اگر ما ملت‌های منطقه نیز بتوانیم مشکلاتمان را حل کنیم، با این پتانسیل عظیم انرژی چرا نتوانیم یک سیستم سیاسی، اقتصادی و امنیتی مشترک در منطقه خاورمیانه تأسیس کنیم.

✎ **اخیراً آقای «نجیروان بارزانی» با مقامات ایرانی دیدار کرده است. از اهداف این سفر اطلاع دارید؟**

من اطلاعاتی در این زمینه ندارم و باید این‌را از خود آقای بارزانی پرسید. اما به درازای تاریخ و در برهه‌های ناخوشایند و ناگوار تاریخ، ایران از همسایگانی بوده است که ما را پناه داده است. من بر این باورم که آرامش کردستان در راستای منافع ایران نیز است و از میان رفتن امنیت در منطقه اقلیم کردستان به نفع ایران نیز نیست. ما بر پیشروی داعش در منطقه اقلیم کردستان، این گروه گامی به سوی مرزهای ایران نیز برمی‌دارد و ایران نیز از این موضوع به خوبی آگاه است. ایران می‌داند که هرگونه بی‌ثباتی در منطقه اقلیم کردستان، به ضرر کشور‌های دیگر منطقه نیز تمام می‌شود. از این رو، همان‌گونه که پیش‌بینی می‌کنم، امیدوارم ایران نقش مثبتی در همکاری‌های بازرگانی و تجاری با اقلیم کردستان ایفا کند. ایران از همسایگان مهم ماست و مرزهای طولانی با این کشور اهمیت حیات آن را دوچندان می‌کند.

✎ **اقلیم کردستان اکنون با بحران روبه‌رو شده است. دلایل بحران کنونی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

تاکنون با رؤسای تمام احزاب کردستانی دیدار داشته‌ام. این احزاب اصلی باید استراتژی مشترکی را اتخاذ کنند و هم‌زمان به ترسیم خطوط قرمز خود دست بزنند و این امر نیز نباید به ضرر هیچ یک از گروه‌های دیگر قلمز شود. ببینید تنها گروه مسلحی که داعش در مقابل آنها شکست خورده، پیشمرگه‌ها و گریلاهای کرد هستند. من بر این باورم همین مسئله باید احزاب کردستانی را وادار به اتخاذ استراتژی واحد کند. هر گروه سیاسی دیگری اگر غیر از این عمل کند و وارد معاملات سیاسی نامتعارف شود، به منافع حزبی و کلان ضرر می‌زند. اکنون نیز این بحران تمام حکومت اقلیم را دربر گرفته است و این امر نیز ناشی از درک‌کردن وظایف سیاسی احزاب منطقه اقلیم است که به امور حاشیه‌ای می‌پردازند.

نگاه

کسی به‌فکر «آیلان» یعنی نیست

«لاتقبیروناش» یعنی «ما دفن نکنید»! این صدای کودکی شش‌ساله است که ترکش خورده و بعد از انتقال به بیمارستان، پیش چشم پزشکان و پرستاران دست‌وپا می‌زند. خیمه‌راهی با جایی اصابت کرده و ترکش‌هایش دامن او را گرفته است. او نیز همچنان در گوش می‌پیچد: «لاتقبیروناش»! با همان لهجه محلی فریاد می‌زند؛ فریادی که پژواک حال ۲۵میلیون بمنی در این روزهاست. کسی نیست که این کودک غرقه‌به‌خون را که به‌شدت زخمی شده ببیند. گروهی از پرستاران با نخ و سوزن دوروبرش را گرفته‌اند. او هم مانند بقیه بچه‌ها به‌دنبال پدرش می‌گردد و او را در ازدحام جمعیت گم می‌کند. یادش می‌آید که هرکس که مثل او زخمی شده، در نهایت او را می‌برند و در گور کوچکی دفن می‌کنند. نامش «فرید الذماری» و اهل «تعر» است. به‌شدت وحشت کرده است و می‌ترسد. از تنهایی، تاریکی، جراحت و مرگی که او را از همه کودک‌اش محروم خواهد کرد. این دستاورد زمانه‌ای است که آدم‌بزرگ‌ها عقل و وجدانشان را از دست داده و به حیواناتی وحشی و کور تبدیل شده‌اند. آنها صدای بشریتی را که همه‌جا فریاد زده می‌شود و می‌گوید باید از حق زندگی افسرد دفاع کرد، نمی‌شنوند. آنها وحشی هستند که از هرسو در داخل و خارج به جان هم افتاده‌اند. گوش‌های آنها پر است و فریادهای امثال این کودک نمی‌تواند کمترین اثری بر آنها داشته باشد. مرگ این کودک یا سایر کودکان هرگز مانند «آیلان»، آن کودک سوری که در سواحل ترکیه پیدا شد، بازتابی جهانی ندارد. دنیا هم چشمانش را روی کودکان یم بسته است. آیا وجدان جهانی ملت یمن را از یاد برده است؟ قربانیان این جنگ هرروز بیشتر می‌شوند؛ به‌خصوص کودکان، زنان، جوانان و سال‌خوردگان. آیا این جنگ ارزش آن را دارد که در جریانش پنج‌هزار کودک کشته شوند؟ این گزارشی است که سازمان یونسف می‌دهد. بسیاری از کودکانی که زنده مانده‌اند نیز بستگان دور و نزدیک خود را از دست داده‌اند. آیا سزاوار است که این‌همه کودک از آینده و رؤیاهایشان محروم شوند؟

اگر نقشه منازعات را در جمهوری یمن پیش چشم خود تجسم کنیم، درخواهیم یافت که به‌جز موارد استثنا، این شبکه القاعده است که روزبه‌روز دارد مناطق بیشتری را در این کشور به تصرف

خود درمی‌آورد. هیچ‌کس نیست که معنای این اتفاق را درک کند. در استان تعز-که یکی از استان‌های میانی کشور است، نزاع‌های خشونت‌باری در گرفته و همچنان مرگ و ویرانی در آن بیداد می‌کند. شبه‌نظامیانی که در شهر سنکر گرفته و می‌گویند که از مردم دفاع می‌کنند یمن چرمان کمتر از دیگران نیست. گزارش‌های مطبوعاتی و رسانه‌های خبری تاکنون بارها به این جرایم اشاره شده است. وقتی جنگ باشد، کسی ترجم نمی‌نماید. هر طرف برای نابودی طرف دیگر خیمه‌راهیش را رها می‌کند؛ خیمه‌راهی‌که هربار شلیکشان تعدادی از شهروندان را یا محروح کرده یا به کام مرگ می‌کشاند. این جدا از حملات هوایی ائتلاف عربی است که به صورت روزمره چندین‌نفر را می‌کشد. در سایر استان‌ها نیز مرگ و کشتار شهروندان از هرسو بدون هیچ تفاوتی ادامه دارد. هواپیماهای ائتلاف، شهروندان را هدف قرار می‌دهند و بعد مدعی می‌شوند، اشتباه کرده‌اند. بگذریم که در بسیاری از موارد به‌کلی منکر قضیه می‌شوند. بقیه طرف‌ها نیز که در زمین نبرد هستند، به همین کشتار ادامه می‌دهند و حقوق اولیه همه انسان‌ها را که در کنوانسیون‌های بین‌المللی آمده است، نقض می‌کنند. آنها نیز با انواع سلاح‌ها بدون مراعات حال ساکنان بی‌گناه و غیرمسلح می‌کشند. مردم را به وحشت می‌اندازند و هیچ توجهی به مصائب کودکان‌شان را از دست داده‌اند پیدا نمی‌شود.بدتر از اینها بحران اقتصادی فاجعه‌باری است که تمام کشور را تحت‌الشعاع قرار داده است؛ بحرانی که دودش در درجه نخست به چشم انسان‌های فقیر و محروم می‌رود. این در حالی است که همه طرف‌های درگیر در داخل و خارج در رسانه‌های خود می‌مند و می‌گویند که هدف اصلی‌شان از جنگ این است که مردم یمن در رفاه و آسایش زندگی کنند و روزگار امن و آبرومنده‌انای داشته باشند!

منبع: الصباح چاپ عراق

ادامه از صفحه ۹

معادله‌یک‌مجهولی

تنها چیزی که اهمیت دارد تعداد فیلم‌های کارنامه یک کارگردان است. صحنه‌های آخر فیلم (پس از هیاهو) را به یاد بیاورید و با واپسین صحنه‌های «درباره‌الی» مقایسه کنید تا عمل تقلید را حتی در کارگردانی نیز مشاهده کنید. ایده مادر سرگردان (همسر «رضا») در فیلم از طریق کارکرد نشانه‌شناسانه «دریا» قابل دریافت است و کارگردان قصد داشته تا از طریق «سرگردانی مادر» که به‌دنبال جنازه کودکش در «دریا» می‌گردد، کنایه‌ای به انسان‌های بدطینت داستان بزند اما متأسفانه چنین ایده‌ای در فیلم «دلتا ایکس» به عکس خود تبدیل شده است؛ درواقع وقتی راه‌حل فیلم‌ساز، دروغ‌گفتن برای ایجاد آرامش است، رویکرد این مادر سرگردان به یک اقدام کم‌کم تبدیل خواهد شد. درباره بازی‌های غیراستاندارد فیلم هم نمی‌توان نظری داد. از مرمتنی اسماعیل‌کاشی» انتظار بیشتری رفت و با این فیلم مشخص شد که بازی عالی‌اش در فیلم «ارغوان» طبق مناسبات نقش اغراق‌آمیزش شکل گرفته، حتی «سیامک صفری» هم نتوانسته بود از پس نقش ساده‌اش بربیاید. در آخر باید گفت که عنوان فیلم «دلتا ایکس» نه معادله چندمجهولی بلکه یک «معادله یک‌مجهولی» را یادآور می‌شود که مجهولش پشت چهل فیلم پنهان شده است.